

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Ijjas Antal*
Cím: *Másolatok és hamisítványok kiállítása.*
Forrás: *Művészeti Újság*

Bp.
(Hely)

1944. II. 16.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Ol)

Osztályozás

Tárgy

708

Hely

Idő

"1944"

Személy

Másolatok és hamisítványok kiállítása

Másolatok és hamisítványok... már a megnevezésben is van valami becsmérő, vagy legalább is a kisebb művészi értéket jelző; de mikor végigmegy az ember a Szépművészeti Múzeumban, a másolatok és hamisítványok most megnyílt kiállításának terméin látnia kell, hogy a „másolatok és hamisítványok” ügye a művészet alapkérdéseit veti fel és világosítja meg.

Ott van például a másolatok kérdése. Azt hinné az ember, hogy a másolat egyszerűen: valamelyik művész eredeti munkájának egy másik művész által való visszaadása, minél hűebben, — s viszont bármily hű a beleélés az eredetibe, alapjában véve mégis szolgálja a munka, s a másolatnak éppen az a fő jellemvonása, hogy hiányzik az „eredetisége”. Holott ez egyáltalában nem így van. Csak meg kell nézni azokat az itáliai metszeteket, melyek ottani antik műtárgyakról és reneszánsz meg barokk művészeti alkotásokról készültek, olasz művészek kezével; ezek a metszetek mint eredetiek kerültek holland másolóművészek rézmetsző vésői alá s innét holland metszetszorosító műhelyből szerteszét egész Európában. Nehéz volna tagadni azt, hogy a holland rézmetszők másolatai egyeznek az itáliai származású eredetiekkel. De éppen olyan nehéz volna tagadni azt, hogy éppen az olasz jelleg mosódik el teljesen a holland

másolatokkal s mutat gyökeresen holland vonásokra. Ezek így: mintegy holland eredetieké válnak át. S akinek kedve van kutatni a nemzeti jellemvonásokat a grafikában, annak bőséges alkalma nyílik arra, hogy ennek összetevő parányait olasz és holland viszonylatban, azonos tárgyakat ábrázoló, azonos technikával készült s lényegében egymás másolatait képező metszeteken tanulmányozza. Semmi kétség: a holland kópiák másolatai az itáliai eredetieknek. Ugyanakkor az előbb elmondott értelemben a maguk

holland jellemvonásaival: mintegy eredetiek is. De hogy a kérdés még bonyolódottabbá váljék: éppen az itáliai vonások hollandivá váló átváltásával egyuttal meghamisításai is az eredetieknek. De ne menjünk tovább ezen a nyomon, mert a hamisítás végül mégis csak más.

Hamisításnak nevezzük azt a másolatot, ami azzal az igénnyel készült, hogy az eredeti mű helyett annak hitelével szerepeljen. A művészi alkotás egyszerűsége és megismételhetetlen volta világosan kimondja azt, hogy a még oly tökéletes hamisítvány is felismerhető; amíg azonban az alkotások művészeti hitelének vizsgálata eljutott különböző vizsgálati módszerekig, addig rengeteg hamisítvány került forgalomba s tett meg nagy kar-

riert. Viszont helytelen állítás volna azt jelenteni ki, hogy a hamisítások kártékonnyak; nem egy esetben egy eredetinek a hamisítvánnyal való összevetése vezetett rá egy-egy művész rejtett, de mégis lényeges tulajdonságai megismerésére és felfedezésére. Különösen nagy a hamisítások száma a grafikában.

Dr. Hoffmann Edit, a Szépművészeti Múzeum grafikai osztályának vezetője, igen érdemes munkát végzett ennek a kiállításnak a megrendezésénél. Kitűnő munkatársa volt ebben dr. Domán Andrea. A kiállítás érdekességét fokozza az, hogy annak anyaga a rajzgyűjtemény technikai feldolgozása során válogatódott ki s került mint másolat vagy hamisítvány a megfelelő csoportba. A kiállítást végigszemlélni még a nem szakembernek is tanulságos. Elsőrangú katalógus teszi lehetővé, hogy a kiállítás a nagyközönség számára rendkívül élvezetes és tanulságos legyen. A kiállítás a mostani képzőművészeti évad egyik legszínesebb és legérdekesebb eseménye.

IJJAS ANTAL

Új festő

Új festő mutatkozik be tekintélyes anyagával a „Műterem”-ben. A kiállításnak főérdekessége, hogy a művész egyuttal — sebészfőorvos. *Penyigei Manczur* Viktor, aki soha senkitől nem tanult festeni, tehát önmagát képző autodidakta. Ezeket a körülményeket tekintetbe véve határozottan fel kell figyelnünk az orvosművész szép teljesítményére. Tárgyait főként a családi életből meríti, de orvosi tárgyú képei, mint a „Kék mütő” és a „Műtét a Donnál” meg a szomorúan időszzerű „Légitámadás után” s az „Övőhely Madonnája” mutatják, mennyire foglalkoztatják művészileg is a jelen idők problémái. Frissek, bravurosak a külön kis sorozatot képező benzinnel hígított olajvázlatai, néhány képe pedig, mint a *Gyermekekrékép*, *Téli almák*, *Helli piros fotelben* komoly művészi eredménynek számítanak és arra engednek következtetni, hogy Manczur Viktor a sebészfőorvos nemcsak gyógyító késével, de ecsettel kezében is igen tehetségesen megállja majd a helyét.